

Obsah

PŘEDMLUVA	11
I. Zvláštní příbuznost	15
Bitva o New Orleans 8. ledna 1815 15 • Původ a povaha generála Jacksona 17 • Jak začala válka roku 1812 22 • Rozpory v Americe 23 • Válka na kanadských hranicích 24 • Robert Fulton a rané užití vyspělé techniky v námořní válce 24 • Kapitán Pasley, světová strategie a rakety 26 • Přednosti a nedostatky britského námořnictva 28 • Vypálení Washingtonu a vzájemné ukrutnosti 32 • Jackson na Jihu 35 • Rozdrcení Indiánů 37 • Mírová jednání: John Quincy Adams a Henry Clay 39 • Význam Gentské smlouvy 44 • Počátky angloamerické „zvláštní příbuznosti“ 45 • Castlereaghovo státnictví; první smlouva o odzbrojení 46 • Amerika zabírá Floridu 47 • Rusko a Oregonské teritorium 48 • Jak se navzájem viděli Britové a Američané 49 • Proamerické názory britských pokrokářů 50 • Co píše o Americe Sydney Smith, Cobbett a paní Trollopeová 51 • Vývoj americké angličtiny 53 • O Washingtonu Irwingovi a kulturní podlézavosti 57 • Spojené státy: budoucí světová velmoc 58	
II. Tančící kongres	60
Wellington ve Vídni v roce 1815: jeho kariéra a povaha 60 • Napoleonův hrozný odkaz 62 • Goya a změny v evropském myšlení 63 • Revolta německé inteligence 65 • Metternich a protifrancouzská koalice 67 • Napoleonův exil a návrat 69 • Bitva u Waterloo - před ní, během ní a po ní 72 • Castlereagh, Metternich, Talleyrand a Vídeňský kongres 77 • Car Alexander I. – „neřzená střela“ ve Vídni 83 • Rusové v Londýně 85 • Protokol a odborníci ve Vídni 86 • Pole poražených: Sasko, Polsko a Itálie 88 • ‚Velké‘ Prusko a ztracená příležitost německé jednoty 89 • Zábava ve Vídni: valčík 91 • Tajná policie 93 • Svatá aliance a romantické křesťanství 94 • Car Alexander a baronka Krudenerová 97 • Beethoven a pojem světového génia 100 • Hudba jako světské náboženství 102 • Rossini a růst středostavovské kultury 106 • Hromadná výroba klavírů 108 • Schubert a úloha umělce ve společnosti 110 • Paní Staělová – matka pluku romantiků 113 • Romantismus ve Francii: Restaurace 115 • Význam kulturní ideologie 118 • David, Canova a porážka neoklasicismu 120 • Symboly: Victor Hugo a Chateaubriand 122 • Paříž, panorama a Daguerre 125 • Nové vize a vznešenost 130 • Kult gigantismu a John Martin 132 • Cole a počátky amerického krajinářství 134	
III. Konec divočiny	136
Semafor a pošta 136 • Cestování dostavníkem a jeho nebezpečí a krutosti 139 • Silniční vozidla, problémy s parkováním a dopravní zácpy 142 • Diskuse o cestách a dílo	

Mc Adama 145 • Telford a revoluce v dopravě 147 • Southey s Telfordem ve Skotsku • Proč se nestavěly motorové vozy a dálnice 152 • Parní energie, Stephenson a železnice 153 • Síla větru, plachty a parníky 157 • George Cayley a vzdušné síly 161 • Pokles cestovního na dálkových plavbách 163 • Evropská populační exploze a masové vystěhovalectví 164 • Proč byla Amerika tak přitažlivá 169 • Zlatý věk levné půdy 170 • Osady u Velkých jezer a v údolí Mississippi 172 • Vyklízení Skotské vysočiny a Edwin Landseer 177 • Fenimore Cooper a divočina 179 • Jackson a „vystěhování“ Indiánů 182 • Vyhubení Indiánů na argentinských pampách 187 • Problémy s osidlováním Kanady 188 • Jižní Afrika: Britové, Búrové a Bantuové 191 • Vzrůst misionářského radikalismu 195 • Vývoj světového systému trestaneckých kolonií 199 • Deportace do Austrálie 200 • Guvernér Macquarie a jeho nepřátelé 205 • Likvidace domorodců 210 • Tragédie v Tasmánii 212 • Misionáři a Maoři na Novém Zélandu 213 • Pokračující ruská expanze 214 • Válka v Gruzii 218 • Murídismus a kořeny islámského fundamentalismu 220 • Ekologický imperialismus; úloha chorob 220 • Prozkoumání Kalifornie; polární výpravy 222 • Růst měst a Loudonův výtvor: předměstská vila 223 • Počátky ochrany přírody 226

IV. Světový čteník

228

Zničení Alžíru lordem Exmouthem 228 • Formy otroctví: ruské vojenské kolonie 232 • Otázka nevolnictví v Rusku 234 • Rusko - otrocká společnost 239 • Otroci jako příslušenství plantáží vyvolávají v Američanech pocity viny 241 • Sever a otroctví 243 • Eli Whitney a zprůmyslnění pěstování bavlny 245 • Zrození „Jihu“ 246 • Missourýský kompromis 250 • Vzpoury otroků na americkém kontinentě 251 • Případ Haiti 253 • Britská protitrokařská lobby 255 • Britské válečné námořnictvo jako světový čteník 259 • Nové kolonie v západní Africe 262 • Počátky diplomacie dělových člunů 263 • Britské pronikání na Střední východ 264 • Omezené prostředky válečného loďstva 266 • Bathurstovo ministerstvo kolonií 270 • Raffles a založení Singapuru 273 • Vědecká činnost Východoindické společnosti 277 • Piráti v jihovýchodní Asii 278

V. Vydrží centrum?

282

Wordsworth a volby ve Westmorlandu v roce 1818 282 • Velký literární večírek 283 • Romantismus a chudoba 285 • Levici chybí vůdcové 289 • Cobbett a Leigh Hunt ve fešáckém kriminále 290 • Bouře proti obilním zákonům 292 • Síla vládnoucí třídy; farmáři, duchovenstvo; poslední církevní knížata; stavba nových kostelů; klerikální propagandisté: Hannah Moreová 296 • Nonkonformismus a radikálové 302 • Důvěrné poměry v mocenských kruzích 305 • Skromné rozměry vlády 307 • Kabinet a Dolní sněmovna 308 • Soumrak protekcí a sinekur 310 • Jak pracovala Dolní sněmovna 312 • Volební systém 316 • Lowtherova říše na Severozápadě 319 • Ideologické souboje mezi anglickými autory 321 • Wordsworthova politická filosofie 322 • Broughamova výzva ve Westmorlandu 323 • De Quincey a nepřátelství v lokálních novinách 326 • Výsledky voleb v roce 1818 328 • „Edinburský faktor“: Naysmith, Jeffrey a Review 328 • Scott, Quarterly a masové náklady 333 • Southey a argumenty pro cenzuru 336 • Shelley a argumenty pro násilí 339 • Peterloo a jeho následky 342 • Šest zákonů a spiknutí z Cato Street 345

VI. Ctihodní pánové a slabší pohlaví

347

Povaha a nepopulárnost Jiřího IV. 347 • Jeho sňatek s Carolinou Brunšvicovou 349 • Jeho laskavý vztah k „Windsorským jeptiškám“ 351 • Vliv Jiřího IV. na tvář Londýna 352

- Umělcův pohled na Londýn brzy po roce 1820 353
- Růst významu bytové architektury 356
- Cesty mužské a ženské módy se rozdělily 357
- Souboje: Francie, Irsko, Skotsko, Amerika, Německo 361
- Literární a politické souboje v Anglii; soumrak soubojů 367
- Hazardní hry a ženy 368
- Souboj pohlaví; právní postavení žen; antifeminismus romantiků: Coleridge, Byron, Fuseli; Mill a bití manželky; Saint Simon, Fantin a Comte 369
- Vydělečné činné ženy: jako výkonné umělkyně, spisovatelky, malířky 376
- Vzdělání žen 378
- Žensko-mužské převleky; případ Naděždy Durovové 381
- Případ George Sandové 382
- Případy Harriet Martineauové a Jane Austenové 385
- Zmatky kolem zákona o sňatcích 386
- Spousta nemanželských dětí 387
- Útěky z domova a sňatky mezi lidmi z různých tříd 389
- Bohémství a názory spisovatelů na sex 393
- Evropské konvenční názory na sex a manželství 395
- Kontrola početí v Americe 396
- Měnící se názory na nevěru 398
- Rostoucí počet rozvrátů manželství: Coleridge 400
- Byronův případ 401
- Vigée Le Brun; Pagetové a Wellesleyové 403
- Skotské rozvody a Hazlittův případ 405
- Anglické parlamentní rozvody; causa Johnstoneová-Brudenell 409
- Proces s královnou Caroline 410
- Dlouhodobé důsledky Carolininy aféry 417
- Ženy ve vědě: případ paní Somervilleové 418

VII. Síly, stroje, vize

420

- Důlní plyn a sir Humphry Davy 420
- Davy, Coleridge, Shelley a elektřina 422
- Michael Faraday a evropská fyzika 426
- John Dalton a moderní chemie 431
- Otley, Lyell a základy darwinismu 432
- Charles Babbage a počítač 436
- Industrializace a vědecká politika 441
- Sebevzdělání a vynálezy: James Naysmith, Joseph Bramah, Joseph Clement a James Fox; odborářské překážky kladené pokroku jednotlivce 442
- Brunel a první výrobní linka 445
- Tunel pod Temží 448
- První železnice 449
- Vědci, kreslíři a umělci 451
- Charles Bell a vědecká anatomie 452
- Ilustrované knihy a nové reprodukční techniky 453
- Boys, Callow, Varleyovi 455
- Skromné začátky umělců – řemeslníků 456
- William Blake a jeho vize 457
- Samuel Palmer a Starobylí 460
- Poslední mecenáši: De Tabley, Egremont, Beaumont 461
- Rozvoj veřejných galerií 464
- Akademie a samostatné výstavy 466
- Géricault a Vor Medusy 467
- První fotografie 468
- Anglický vliv na francouzskou kulturu: beningtonismus; Constable a Salon; Géricaultova a Delacroixova reakce 470
- Turner a jeho zachycení světa 478

VIII. Masky anarchie

484

- Bolívarův přechod And 484
- Kulturní význam španělské říše 485
- Příčiny jejího rozpadu 485
- Rané revolty; objevují se vojenští diktátoři 486
- Bolívarův původ a jeho povaha 488
- Teror a krutosti provázející zápas o svobodu 490
- Neúspěšný pokus Španělska o návrat k moci 492
- Námořní válka: angloamerická intervence 494
- Monroeova doktrína a Canning 498
- Bolívar a nové státy; jeho pád 499
- Pokus o izolaci: Paraguay 502
- První mnohorasový stát: Brazílie 504
- Liberalismus ve Španělsku a francouzská intervence 506
- Hořké základy moderní španělské politiky 508
- Italský liberalismus a tajné společnosti 510
- Byron v Itálii: od sexu k politice 513
- Shelley utonul; Byron v Řecku 516
- Charakter tureckého panství 517
- Řecký odpor: bandité a polovojenské oddíly 520
- Intervence a Byronova smrt; londýnská půjčka 522
- Muhammad Ali a egyptská vojenská intervence 524
- Káhira ve dvacátých letech devatenáctého století 526
- Růst liberalismu v Turecku 528
- Francouzsko-britsko-ruský mírový sbor 531
- Admirál Codrington a bitva u Navarina 532
- Mytologie banditismu v Řecku 537

Cvičení na zdravém vzduchu: De Quincey a další chodci 539 • První moderní fotbalový zápas 540 • Kriket a jeho třídní struktura 542 • Neúspěšný pokus o zušlechtnění boxu 543 • Úspěch při zušlechtnění koňských dostihů 546 • Hledání plnokrevníků: Moorcroft ve Střední Asii 547 • Zrození Velké hry 549 • Milovníci psů a zvýšená ochrana zvířat 550 • Ochrana dětí a tovární zákony 553 • Výchova dětí: jak ji pojímali umělci a spisovatelé 554 • Různé typy výchovy: děti vévody, mladý Ruskin, Mill a Browning; Hugo, W. E. Forster, Tennyson, Dickens, Thackeray, Lincoln, Flaubert, Baudelaire, Wagner, Kierkegaard; dívky: Elizabeth Gaskellová, Charlotte Brontëová 556 • Lancasterův a Bellův vzdělávací systém 563 • Zázračné děti: Liszt, Mendelssohn 565 • Tuberkulóza a mladí lidé: Weberův tragický osud 568 • Nedostatky lékařství počátku 19. století 569 • Lékařské školy a krádeže mrtvol; chirurgie 570 • Šarlatáni; výdělky lékařů 572 • Duševní choroby a jejich léčení; případ Mary Lambové 574 • Měl „moderní ruch“ na svědomí více sebevražd? 576 • Rozvoj koupání v moři a lázeňských středisek 578 • Alkoholismus, přejídání se a první diety 579 • Vaření, stolování, pití vína a kouření; ženy kuřačky 581 • Zmatek v názorech na drogovou závislost na počátku 19. století 583 • Snadná dostupnost opia; význační nakromani 584 • Cliftonsý kroužek a Coleridge; De Quinceyova Zpověď anglického požívače opia 586 • Mezinárodní obchod s opiem 591 • Záhadný případ Číny 592 • Slabosti čínské vlády a společnosti 595 • Korupce, západní obchodníci a obchod s opiem 597 • Cestou k opiovým válkám 601

X. Obrovský stín

604

Západní technika v první barmské válce 604 • Elphinstone, Bentinck a „morální impérium“ v Indii 607 • Španělské Filipíny a holandská Indonésie 611 • Japonsko jako archetypální poustevnícký stát 613 • Xenofobie a korupce za šógunátu 614 • Mabuči, Motoori a oživení šintoismu 617 • Zrození moderního japonského rasismu 617 • Fichte a německý rasismus 618 • Hegelova teorie moci, státu a dějin 620 • Vzrůst historického uvědomění na Západě 623 • Saint-Simon a raný socialismus 625 • Pozitivismus, Fourier a Robert Owen 628 • Benthamovy utilitaristické horory 629 • Coleridge a křesťanské kněžstvo 630 • De Maistre, Ješuité a Rusko 632 • Vojenská struktura carského Ruska 634 • Carská tajná policie a cenzura 637 • Kořeny spiknutí děkabristů, jejich rozpomé cíle 639 • Nastoupení Mikuláše I. na trůn a neúspěch povstání 643 • Car a Puškin 645 • Síla mýtu o děkabristech 645

XI. Krach

648

Rozvoj mezinárodních úvěrů; Rothschildové 648 • Banka Spojených států a papírové peníze 649 • Inflation vyvolaná bankami a spekulace s půdou 651 • Bankovní krize v roce 1819 a její následky 652 • John Marshall, Nejvyšší soud Spojených států a kapitalismus 653 • Británie se vrací ke zlatému standardu 656 • Začátky moderních ekonomických cyklů; zlatý věk národohospodářů 657 • Huskisson a svobodný obchod 659 • Peel a tovární reforma; jeho reforma vězeňství 659 • Počátky odborářských privilegií 662 • Světová prosperita: radikálové se dali na pomografii; všeobecný vzrůst životní úrovně; nové výrobky; začátky chlazení v Americe; nová „parní“ kuchyně v Brightonu; „Prosperity“ Robinson; vzrůst masového čtenářstva ve Francii; velká konjunktura v Latinské Americe 664 • „Černý prosinec“ 1825: finanční krize 677 • Tragický dopad na Latinskou Ameriku 679 • Pád ekonomů 680 • Studie úpadků: Martineauová, Fawkes, Congreve, Scott, mladý Disraeli, Palmerston 680 • Peel a obilní zákon: předzvěst prvního nástupu demokracie 687

Věk příjemného živobytí nebo korupce? 688 • Generál Jackson ve Washingtonu 691 • Růst moci tisku 693 • Prezidentská kampaň v roce 1824 694 • J. Q. Adams, Henry Clay a „nečistý obchod“ 694 • Křehkost britské vlády v Irsku 697 • Daniel O'Connell a první lidové hnutí 699 • Volby v Clare a zrovnoprávnění katolíků 704 • Vytvoření Demokratické strany ve Spojených státech 706 • Volby v roce 1828; Van Buren a jeho politická mašinerie 708 • Jacksonův triumf a jeho lidová inaugurace 712 • Kořistný systém 714 • Aféra s Peggy Eatonovou 716 • Zrození moderního prezidentství 718 • Tisk, nová dynamická síla dvacátých let 19. století 720 • Thiers a žurnalisté-historikové v Paříži 722 • Kulturní boje ve Francii za Restaurace 723 • Berliozův význam 727 • Němá z Portici 728 • Hernani Victora Huga 729 • Deprese ve Francii; frustrace mládeže 732 • Reakční politika Karla X. 734 • Červencová revoluce a triumf novinářů 736 • Revoluce v Belgii 740 • Polský pokus o nezávislost a jeho zhroucení 741 • Zemědělská krize v Anglii: kapitán Swing 745 • Volání po reformě a ztráta Palmerstona 747 • Volby v roce 1830 a Broughamův triumf 749 • Železniční nehoda, Peel a porážka toryů 751 • Whigové získali moc a rozdělili si kořist 753 • Letný pohled do mlhavé budoucnosti 755 • Charles Lamb má poslední slovo 756

POZNÁMKY

757

REJSTRÁK

830